

בית נאמן

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב.ב.

שיעורו של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז זצוק"ל

ניתן לשמוע את שיעורו של מרן זצוק"ל בערוץ קול ברמה או ב'קו בית נאמן': 079-9270505

יום חמישי י"א מנ"א התש"ע

נושאי השיעור:

מהלכות רבית (בא"ח ש"ב פרשת ואתחנן הלכה י"ג)

א. רבנו יוסף חיים זצ"ל ואחיו. ב. הקדמת שכר המלאכה. ג. מינוס בבנק אם נחשב כריבית. ד. מה כוונת הגמרא באומרה "שליש בקרקע"? ה. בהערות, אודות הספרים: דעת ותבונה, הרא"ם על התורה, ספר הקנה, שו"ת תורה לשמה. ועוד.

"כי טוב סחרה מסחר כסף"

אומרים שהוא גם צם אותם שבע שנים, לקיים איזה סוג של תשובה של בעל ספר הקנה⁴ שאמר (בדף י"ב) שהתשובה הכי טובה היא לצום שש שנים, "שש שנים יעבוד" (שמות כ"א ב') - יעשה תעניות, יצום ביום ויאכל בלילה, "ובשביעית יצא לחפשי חנם" - מהיצר הרע. אז הבן איש חי צם שש שנים, ורבי בן ציון מרדכי חזן אמר שהוא צם את זה בבחרותו, אבל אומרים שלא בדיוק, זה לא בבחרותו, אלא בשנת תרמ"ב, אז הוא יצא מהכלא וקיבל על עצמו תשובה והסתגר בבית⁵. אותם שש שנים למד ולמד ולמד, מתי פתח את הפה לדבר? כשנפטר רבו רבי עובדיה סומך, הוא נפטר באלול תרמ"ט, ואז הוא גמר שבע שנים של תענית וההסתגרות שלו, (אולי שש שנים, לא יודע בדיוק), ואז הוא התחיל לדבר, ומאז זרם ושפע. כל החידושים שלו "בנייהו", ו"בן היוידע" כולם מהתקופה הזאת. לומדים כל בוקר עין יעקב, הוא אומר חידושים, ואת החידושים כותב בגליון, ואחר כך מסדר אותם⁶. לכן רואים

בכל ועכשיו [הוא שואל]: ילמדנו רבנו, אם אני אמצא איזה בבלי אחד בארץ ישראל, אני אפחד מעין הרע או לא אפחד? מה אתה רוצה ממני? תתן לו סטירה? אל תתן לו סטירה... 4. יש חכם אחד קדמון שכתב ספר קבלה, שמו "הקנה". יש אומרים שחיבר אותו רבי נחוניא בן הקנה, אבל לא חיבר אותו רבי נחוניא בן הקנה. יש חכם אחד שאמר: "ספר הקנה שאומרים שחיבר אותו רבי נחוניא בן הקנה, אולי חיבר אותו חורבנא..." לא רבי נחוניא בן הקנה. זה שפה של חכמים מאחרים, בשנת קצ"א (משוה כזה) כתבו את הספר הזה, ויש שם דברי קבלה. 5. ואז הוא כתב את הספר שו"ת תורה לשמה, עבר על כל הספרים שיש בעולם ירושלמי וכו', וכל דבר שלמד עשה ממנו שאלה. מי שיתסכל בתשובות תורה לשמה, יראה שזה ברור כשמש. זה לא שאלות שבאו אליו, לא "יורנו מורנו ושכרו כפול מן השמים", זה לא היה "שכרו כפול מן השמים" על מה שכתבתי ספר. ויש שאלות מיוחדות שמה, למשל הוא כותב (בסי' רנ"ב) שפעם היו שלושה לומדים ביחד (בספר שו"ת של רבנו זאב), והנה פתאום בא איזה זאב, ברח מן החיות, תפסו אותו מסתובב, ולקחו אותו לגן החיות שלו. כולם התקבצו לראות את הזאב, היה רעש גדול, זאב הולך בדרך. ושני חכמים רצו גם כן להסתכל על הזאב, הסתכלו מהחלון, אחר כך אחרי שגמרו להסתכל, אמר להם השלישי: הלכתם לראות את רבנו זאב?... אמרו לו: אה, אתה פוגע ברבנו זאב, אתה קורא ל"זאב ערבות" "רבנו זאב", פגעת בכבוד רבנו זאב! שאלה. באו לשאול, (והוא כתב שהספר הזה [תורה לשמה], חובר בשנת תמ"ב [כדי להסתיר שהוא מחברו]). בתמ"ב היה רבנו זאב בעולם? השם "רבנו זאב" בא יותר מאוחר משמות האשכנזים, בקושי מצאתי את רבי בנימין זאב, אולי. אבל השאלה הזאת נבראה לצורך התשובה. איך הוא פתר את התשובה? הוא כתב שיש גמרא בפסחים (דף ט' ע"ב) שאומרת החולדה מצניעה, היא מחביאה אוכל, איך מחביאה אוכל? רואה שבוע שבויעים לפני פסח שאין אוכל. פעם היה מפוזר קצת במטבח וקצת בחדרים, ועכשיו היא רואה שהמטבח סגור, אז היא מבניה שיש כאן קמצנות, אז החולדה מצניעה. וכתוב שם בגמרא: "אמר רבא וכי חולדה נביאה היא". מה זה "חולדה נביאה"? יש נביאה אחת חולדה הנביאה, ורבא כשדיבר על חולדה קרא לה "חולדה הנביאה", שמע מינה שאפשר לומר על זאב "רבנו זאב", לא נורא... מכאן ראינו. ואני הערתי בזמנו בשנת תשל"ו (בירחון או"ת תשרי תשל"ו סי' מ"ו ועיין בשו"ת בית נאמן ח"ב חלק עניינים שונים סי' ב' עמ' תצ"ג) שזו לא ראינו, הרב קורא "וכי חולדה הנביאה היא", אבל בגמרא לא כתוב "הנביאה", אלא "וכי חולדה - החולדה הזאת - נביאה היא?" למה נפרש חולדה הנביאה?!

6. יש חידושים רבים שנשארו בגליון. היום יש כמה ספרים שהביאו מבבל, שיש חידושים בגליון שלהם, וזה צריך עריכה, אבל לא כל אחד יודע לערוך. יש בטלנים שלא יודעים לערוך בכלל. יש חיבור שעשו על תהלים של בן איש חי, איזה שם נתנו לו? שם משונה "חיים והשלום". מה זה? או "חיים ושלוש", או "החיים והשלום". חיים והשלום?! "לא דעת ולא תבונה" (ישעיה מ"ד, יט). לא יודעים כלום, כל אחד נעשה עורך - "שולחן עורך

א. ¹הבן איש חי לא היה סוחר, אבל האחים שלו היו סוחרים, ובית המסחר נקרא על שם אחיהם הגדול (איני יודע אם הוא היה גדול שבאחים, יכול להיות) - רבי יוסף חיים. ולכן כשפעם היה איזה בלבול בעבודה שלהם, צייקים חזרו, ואנשים תבעו, והיו נושים בהם, גם את הרב שמו בכלא. הוא היה חודש ימים בכלא, ושם כתב ספר. מה הוא עשה שבגלל זה שמו אותו בכלא? לא עשה כלום. הוא כל הזמן לומד, והוא מתחלק אתם ברווחים. לכן כביכול הוא חייב לשלם את החובות, והוא לא שילם, אז שמו אותו שלושים יום. ויש סיפור שכותב אותו שהוא רומז על עצמו. כתב שם שחכם אחד היה בכלא שלושים יום (הוא לא אומר מי זה היה) ובאותם הימים כתב ספר². ובליילה האחרון הוא ראה שלושים ילדים הולכים ככה בסך, אמר: מי הילדים האלה? אמרו לו: הילדים האלה כולם שלך. הוא התפלא: כולם? אני אין לי שלושים ילדים! (יש לו בן ובת בסך הכל). אמרו לו: זה הנשמות שהיו כאן בכלא בקיר הזה, ואתה היית צריך להוציא אותם מכלאם, כי לנשמה שלך יש איזה יחס אליהם, לכן התגלגל הדבר וישבת בכלא, ומחר אתה משתחרר (כע"ז בס' עמוד יוסף ח'י, דרושים - תחלת פרשת לך לך). אחרי שהשתחרר, קיבל על עצמו שבע שנים לא לדבר כלום, הסתגר. אמר שיותר מדאי הוא דיבר. והוא רמז באיזה מקום (ש"ב פרשת פינחס אות י"ג) שאנשי בבל העין הרע שלהם מסוכנת. הוא כתב שבגמרא מוכח ככה, אבל לא מצאנו בגמרא, מצאנו רק בירושלמי (שבת פרק י"ד ה"ג). סתם גמרא זה תלמוד בבלי, ובתלמוד בבלי אין, רק שאמר רב (ב"מ דף ק"ז ע"ב) תשעים ותשעה בעין הרע וכו', אבל לא כתוב על בני בבל במיוחד, אבל יש ירושלמי כזה ומזדרש (ויקרא רבה פט"ז אות ח'), וכנראה התכוון על זה³. ככה עשה שבע שנים, לא יצא ולא דיבר כלום, הסתגר. ויש

1. שיעור זה נמסר ע"י מרן רבנו הגדול זצ"ל הכ"מ ביום חמישי י"א מנ"א התש"ע בבית מדרשו "אהבת התורה - איש מצליח" בין מנחה לערבית. [השיעורים המובאים בעלון נערכים מהקלטות רבות שבידינו, מהם שנשמרו אצל רבים מתלמידי מרן זצ"ל ומהם שנשמרו באת' ישיבתנו הקדושה - כסא רחמים, וברוך שמסר עולמו לשומרים (ע"ז ד"מ ע"ב)].
2. יש בעלי דמיון שאומרים שכל הספר שלו "דעת ותבונה" על הקבלה נכתב שמה, זה לא יכול להיות. כי הוא כותב שמה: "כתב רבנו ז"ל בשער מאמרי חז"ל וזה לשונו"... דף ועוד דף ועוד דף, עשרה דפים, ואחר כך הוא כותב: "עוד כאן לשונו זכרו לחיי העולם הבא". אדם לא יכול לכתוב באותה לשון בעל פה, ספר ענק מתוך זכרון. אבל בעלי דמיון שיאמינו... יש הרבה בעלי דמיון בעולם. גם כן אומרים שכל חיבורו של הרא"ם - רבי אליהו מזרחי - לתורה, נכתב גם כן בכלא, כי בכלא אין לו גמרא, אז הוא התחיל לכתוב פירוש על התורה. גם זה שקר. איך יודעים שזה שקר? כי הוא כותב בתשובותיו (סי' ה') מפורש את תכנית היום שלו. בבוקר היה לומד עם חברים מקשיבים בפלפול התלמוד ובלמוד החכמה, אחר כך הוא כותב פירוש על אלמגסט³, ספר שמדבר על אסטרונומיה [והיא חכמה מפוארה מאד, ומצוה להתעסק בה. ועליה אמרו ז"ל בפרק כלל גדול "ושמרתם ועשייתם כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים" אי זו היא חכמה ובינה שהיא לעיני העמים זו היא חישוב תקופות ומזלות. לשון הרא"ם שם]. אחר כך בלילה [מיד אחר תפלת ערבית באים אליו קצת בחורים ולומדים עמו מהלכות הר"ף עם פירוש הר"ן קרוב לשתי שעות, ואחר כך יושב וכותב פירוש מפולפל על רש"י ז"ל. א"כ הוא לא כתב בכלא].
3. אחד הקשה עלי קושיות של הבל וריק, אמר לי: שמה כתוב שבבבל מצויה עין רעה, ואילו הבן איש חי כתב "בני בבלי", משמע אפילו שהם הלכו לארץ ישראל, עדיין יש להם עין רעה. ואם כן איפה מצא את זה? את המכתב הזה שמת בגניזה, המכתב הזה מקומו נאה לו... הוא נאה למקומו ומקומו נאה לו... יש לך מקור אחר? מה! הדקדוקי עניות האלה? בני בבלי בתוך

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
י-ם:	18:55	20:08
ת"א:	19:12	20:10
חיפה:	19:02	20:11
ב"ש:	19:10	20:08

אז את הספר של אבא, ספר גדול ואין לנו כסף¹, אז מה היינו עושים? הולכים למדפים ועושים אתו חוזה: תשמע, הספר עוד לא מוכן, חלק מוכן וחלק לא, **על פי הדין אם הוא מתחיל לעבוד, אתה יכול לסכם אתו, תשלם לו מקדמה, אבל אם הוא לא מתחיל לעבוד, ואתה מסכם אתו זו בעיה.** למשל אתה הולך לכורך (ככה עשיתי אז), ואתה שואל אותו: בכמה אתה עושה כל ספר? כך וכך למשל. בוא, קח אלף לירות על החשבון, אבל זה בתנאי שאם המחיר יעלה, המחיר ישרא אותו דבר. זה אסור. למה אסור? כי אם אחר כך המחיר עלה באמת, אז בגלל שהוא קיבל את הכסף מוקדם הוא עושה לך בזול, נמצא

בחוץ לארץ שבע שנים לימדתי אצל **רבי ניסן ע"ה**, שש שנים המחיר באוטובוס אותו מחיר - עשרים אגורות וזהו. כרטיסיה עולה עשרים, אחרי שש שנים בשנה השביעית עלה המחיר, במקום עשרים - עשרים וחמש אגורות וזהו זה. פעם אחת בורגיבה רצה להעלות את מחיר הלחם בחמש אגורות, הוא היה עולה ארבעים וחמש, ועשה אותו חמשים. באותו יום נהרגו מאה ערבים על המלחמות! "לחם ביוקר"... מאה ערבים נהרגו ברחבי המדינה. אז הוא נבהל, ככה כתבו בעיתונים בארץ: "נבהל הזקן בורגיבה, והחזיר את המחיר"... ואילו כאן בארץ, עלינו לכאן בחודש סיון, ובחודש תמוז כבר היה פיחות, במכה אחת ירדו עשרים אחוז. הדולר היה שווה אז שלוש לירות וחצי, ופתאום למחרת היה שווה ארבע ועשרים. ויותר מזה, בחצות הלילה לפני כן שאלו כל מיני עשירים את פינחס ספיר [שר האוצר אז]: יהיה פיחות? אמר להם: "רבותי! לא יהיה פיחות". מחר בבוקר היה פיחות!... "אשר פיהם דבר שוא וימינם ימין שקר" (תהלים קמ"ד, ח'). זה שגעון.

9. היו מתחננים: מי מוכן לשלם על הספר? אומרים: לא, הספר הזה לא שווה. הם יודעים את הערך של הספר? טפשים אלה. לכן עשינו הקדמה, ועשינו מבוא, ועשינו תולדות. אחרי שיצא הספר אמרו: אה, זה ספר טוב, לא ידענו. אף אחד לא כתב את תולדות חייו של המחבר בצורה שאתם כותבים. ברוך ה', עכשיו אתם יודעים משהו...

שהבן איש חי [בשנה שניה] בפרשת ואתחנן [ועקב] מדבר הרבה על ריבית. אדם שכל ימיו עוסק בתורה, תבוא אליו שאלה מידי פעם [לא הרבה], אבל אצל רבי יוסף חיים האחים שלו היו שואלים אותו - "יש לנו שאלה", "יש לנו בעיה", "יש לנו ש'יקים", יש לנו הכל, אז נלמד כמה הלכות, כי היום איסור ריבית נשכח מן העולם. רבי משה לוי ע"ה כתב ספר שני כרכים על הלכות ריבית, פעם שאלו את הרב עובדיה (יבדל לחיים) בהלכות ריבית, אמר להם: יש לכם בבני ברק מי שבקי בהלכות ריבית, תפתחו את הספר שלו, תשאלו אותו. זה ספר "מלוה ה"⁷

הקדמת שכר המלאכה

ב. [בא"ח ש"ב פרשת ואתחנן הלכה י"ג] **אסור להקדים שכר המלאכה לאומן שיעשה לו בזול, מפני שנראה שמלוה לו היום כדי שיוזיל בשכרו.** פעם היינו עושים את זה, לא ידענו שיש בזה איסור, אבל אפשר לתרץ קצת [את המקרה שלנו]. מה היינו עושים? כשבאנו לישראל ראינו שהכסף יורד, בחוץ לארץ לא ידענו מה זה "הכסף יורד" - הכסף תמיד קבוע!⁸. היינו צריכים להדפיס

מרור כורך"... לא יודעים כלום.

7. יש לו "מלוה ה", ויש לו גם "ברכת ה". הוא רצה לעשות חמשה כרכים ברכת ה', אבל לא זכה לגמור את החלק החמישי. "ברכת ה' היא תעשירי - חלק ה' - ולא יוסיף עצב עמה", זהו. 8. הגמרא אומרת (ב"מ דף מ"ד ע"ב) "דבהא פירא וכספא טבעא", וכל העליות והירידות רק בפירא ולא בטבעא. המטבע נשאר תמיד אותו דבר, אבל פה בארץ כל יום אתה שומע ירידות. פעם היה את "הפיחות הזוחל", כל יום הדולר עולה ועולה והלירה יורדת, "הפיחות הזוחל" זוחל וזוחל - "זוחלין שרבו על הנוטפין" (עדיית פ"ז משנה ג')... ככה זה היה.

מאחורי הבית

בס"ד, ער"ח סיון תשפ"ה

קנינת נהי תאנייה ואנייה

מנפש בוכיה, סוערה והומיה על שבירת הלוחות וגניזת ארון י-ה ועל רבבות תלמידים שרבעם עזבם בציה איש אלקים קדוש, משה שבדור עבד י-ה הנאמן"ן בכל בית ה', "לדזיו ליה כבר בתיא", נסתלק בעוון הדור, לבטל גזירת פליייה כרעות אל-הא, גדול העצה ורב העליליה, והיתה צעקה גדולה אשר כמוה לא נהיה **מורי ורבי, אור עיני, רשכבה"ג, ידיד י-ה מי ינחמני משברנו, לי-ה עינינו, ואנו לי-ה.**

סימן: מרן רבנו מאיר מאזוז זצוק"ל משקל: עשר הברות (כולל שוואים) בכל שורה בס"ד [חוץ משתי האחרונות, י"ב שורות].

מי יידע אבלי, מי יוכל מלל אשר בחדרי לבי מתחולל... איכה חושך מפני אור גולל ואור עינינו אינו, מי פילל?	נאמ"ן חותמין, און חנופה למען שמו, נלחם בתוקפא אבלו עמו, צוהל כיום חופה גדול שבר עמו, מי לו ירפא?!	נאמ"ן חותמין, און חנופה למען שמו, נלחם בתוקפא אבלו עמו, צוהל כיום חופה גדול שבר עמו, מי לו ירפא?!
ראשי במימי דמעיו צולל איכה ביום כ'א יאמרון הלל? איכה רבי, כל שיבוש שולל" אוי לי על עוצם חטאי, מה עולל?!	ותרן בממוון, ותרן בכבודו אשרי שזכה להיות תלמידו אור עולם, פאר הדור ויחידו הוי הודו, מי יעמוד בסודו.	ותרן בממוון, ותרן בכבודו אשרי שזכה להיות תלמידו אור עולם, פאר הדור ויחידו הוי הודו, מי יעמוד בסודו.
"נר ישראל", אזעק ואיילל, "קודש קדשים, פלאות חולל", "גאון הדורות, כל קושי מולל" איכה עפר עליך התגולל?!	מסורת רבותינו הצלת כתבי יד קדמונינו הוצאת אלפי תועים מחושך גאלת בחקמתך נפשות לקחת.	מסורת רבותינו הצלת כתבי יד קדמונינו הוצאת אלפי תועים מחושך גאלת בחקמתך נפשות לקחת.
רבן של כל רבני הגולה כחמתך, דורות לא נגלה כל רז וכל סוד נפלא, מי גילה נזעק בלילה, אבדה כל גילה.	אבי אבי, אור חמדת לבבי רבי רבי, מה נורא קאבי חכם השלם, עדיף מנביא בייסורי איוב, כופר חובי.	אבי אבי, אור חמדת לבבי רבי רבי, מה נורא קאבי חכם השלם, עדיף מנביא בייסורי איוב, כופר חובי.
בור סוד שאינו מאבד טיפה מלך התורה, מושל בכיפה כל התלמודים זר זהב ציפה וכ"סולת נקיה" ב"ג ניפה.	ישיבותיך "כסא רחמים" ייסדת ב'זע ובדמים "ספרדי" הכרזת קרמים הצלת דורנו לעולמים.	ישיבותיך "כסא רחמים" ייסדת ב'זע ובדמים "ספרדי" הכרזת קרמים הצלת דורנו לעולמים.

1 הכותב הרחוב בהערות וביאורים והנהגות רבנו על כל הקינה, ומפאת חוסר מקום קיצרנו כאן.
2 ר"ל, שה"ן ימים אחר הסתלקותו. החל מבצע "עם כלביא" וניצלנו מכליה גמורה ב"מ בנסיים אדירים, ואיתנח סימנא: ה"ן - עם כלביא. והמלה "כלביא" גימט' ס"ג, שעברו 63 ימים מיום הסתלקותו ואז היתה ההתקפה הגדולה של אמריקה (ביום כ"ו סיון) על הכורים בפורדו ונתנו וכו'. שבזה הוכרעה המלחמה בס"ד. "הן עם כלביא" גימט' "נאמ"ן ס"ט ח"י" וכל המשפט: "הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא" גימט' בדיוק: "הרב מאיר מאזוז זצוק"ל כפרה עלי הדור", (1,382). וכל זה רומז להדיא שמו"ר ע"ה הלך כפרה על כל הדור ובזכותו זכינו לישועה נוראה זו, וכמו שאמרו במד"ר (תרומה ל"ה ד'): "שנים נתחייבו שונאיהם של ישראל כליה... אני נוטל צדיק אחד וממשכנו בעדם". ע"ש. ו"הצדיק" + אחד (1), גימט' נאמ"ן ס"ט! ובוזה יש קצת נחמה. ועוד רמזים כתבנו בס"ד. והארכנו בזה במאמר הקדמה לקינה. ע"ש.

אם בכסף שאתה נכנס בשבילי ל"אובדראפט" [=משיכת יתר, יתרה שלילית] אתה מתעסק, אז אתה מרויח, זה נקרא היתר עיסקא. אתה משלם ריבית לבנק, וזה לא ריבית, זה רווחים. כי אתה לקחת הלוואה, והשקעת בכספים. אבל אם אדם סתם בטלן כזה, מבזבז ומבזבז ומבזבז, אחר כך פתאום אין כסף [והוא נכנס למינוס], (אפילו) הוא נותן ש"ק ואין כסיו, דוחים אותו אחר כך), **אתה יודע כמה אתה מפסיד? מפסיד את המצוה של התורה, מפסיד את כל השכר שאמרו חכמים של מי שלא מלוה בריבית, ומי יודע אם אין לך עונש על זה כמו מי שמלוה בריבית. ואתה משלם, כל פעם אתה משלם ריבית, אתה חושב שזה כלום, אבל תראה אחר כך כמה ריבית שלמת! **אל תתן לבנק את התענוג הזה שיקח ממך אפילו אגורה אחת.**¹² חכמים אומרים (ב"מ דף ע"א ע"א) **שהמלוה בריבית נכסיו מתמוטטין, המלוה בריבית אינו קם בתחיית המתים, לא השאירו מלה שלא אמרו עליו, כופר ביציאת מצרים, כופר באלוקי ישראל, למה לך את זה?****

"כהנן[מיי]דוף עשן תנדוף"

ד. אז אדם ישתדל, אם הוא נמצא במינוס גדול, שיוירד את המינוס לאט לאט, יתקמץ מעט, יצטמצם מעט, ותהיה לו אחר כך ברכה.¹³ **מי ששומע**

קוראים כל מיני דברים... מי נותן צדקה, מובטח לו ברכה. אבל שיעשה בדיק, לא פחות ולא יותר. הקב"ה אוהב את הדיוק. איך נדע שהוא אוהב את הדיוק? מי שמגדל תרנגולים יראה אחר כך איך הם יולדות ביצים, (מהביצים לא תמיד בוקעות אפרוחים, יש כאלה שבוקעים, מהביצים של רוב התרנגולים שלנו לא בוקעים אפרוחים, כולם ספגא מארעא, כולם מזויפים... רק איפה שיש תרנגול ותרגולת בידה אז מהביצה בוקעת אפרוח), ובדקו וראו שמהביצה שיושבת עליה האמא התרגולת כמה זמן עד שפתאום אחרי כמה ימים בשעה טובה יצא אפרוח שלם, הוא יוצא מלא ומסודר, הכל בסדר, הביצה נבקעה, ואין בה טיפה אחת! הכל יצא ממנה, **אין שום שיריים בביצה שלא נעשה מזה אפרוח.** הקב"ה אוהב דיוק, אוהב שהשמש תזרח כל יום בשעה מסוימת, בדקה מסוימת, ובשניה מסוימת. נלמד לדייק כמה שנוכל. אדם לא יכול להיות מדויק עד הסוף, "אי אפשר לצמצם" (גטין דף ע"ח ע"א), אבל צריך להשתדל. **לכן אדם יתן מעשר, ויזהר שלא להיכנס למינוס.**

12. פעם הייתי צריך לתת ש"קים, וידעתי שאני אשאר במינוס, אז הלכתי והקדמתי להפקיד אלף שקל, אבל לא רשמו את זה, קיבלתי קבלה ושמרתי אותה. (לא כאלה משוגעים שנכנסים לבנק, מפקידים משהו, לוקחים את הדף ושמים אותו בפח, "הפסולת לסל וחסל"... משוגע, מה אתה זורק? עד שלא תדע שנכנס, אל תזרוק). אמרו לי (זו הייתה הבת של רבי ינון שהייתה עובדת שמה): יש לך מינוס! מינוס? הנה הורידו לך ריבית שקל ואגורה. לא יכול להיות, הנה הקבלה! אה, יש קבלה, זו טעות. סליחה. תמחקי את השקל ואגורה, לא בגלל שקל ואגורה... **אלא בגלל שאסור להיות בריבית!**

13. איך עושים אלה של קופת העיר? ראו שאנשים בלי סוף כל הזמן במינוס, אז אחד כאן שהיה כל הזמן מוציא כסף. יום אחד אמר: רבותי, איזה תענוג יש לי, קיבלתי מנוחה. מה המנוחה? כל הזמן הוא נמצא בחובות, הלך לקופת העיר או אליה מוסד דומה לזה, אמרו לו:

שזו ריבית (הכסף שנתת לו), עכשיו הוא עוד לא עובד כי הספר לא מוכן, הוא כורך אותו רק אחרי כמה חדשים, אז כיון שהספר לא מוכן, זו הלוואה. ותמורת ההלוואה הזו - שהקדמת לו - הוא עושה לך עבודה אחר כך, שאפילו שהמחיר עלה, הוא מביא לך במחיר הראשון. [אבל] אפשר שאם המחיר לא ממש עלה, אלא אנשים משוגעים, פתאום הוא מעלה לך המחיר. המדפיס זכרנו לברכה ככה עשה לנו, בתחילה אמר: כל גליון מאה ושמונים לירות. אחר כך אמר מאתיים לירות. אבל סיכמנו מאה שמונים! אמר לנו: לא, אתם לא הבאתם לי בזמן, זה עולה ועולה. **רבי שמואל עידאן ע"ה** אמר לי: ככה המציאות שלנו, מה לעשות? אתה חושב שאתה נמצא כאן בג'רבא¹⁰? אז אולי במקרה כזה **שסתם אנשים מעלים מחירים, ואני הקדמתי שיהיה מחיר קבוע, עשיונו חוזה שלא תחזור בך.** אבל אם באמת המחיר עולה, החומר עולה, והעבודה עולה, אז צריך לשלם לפי המחיר החדש. ואם לא, זה נקרא ריבית. לכן עדיף שאדם לא יקדים שכר המלאכה, כי לא תרויח מזה כלום, יש לך כסף? תשאיר אותו אצלך.

מינוס בבנק

ג. דרך אגב, כל אלה שנמצאים היום במינוס הם חושבים שהם עושים דבר גדול... [צריך לדעת שיש בזה בעיה של ריבית]. **הרב אורבך ע"ה** היו לו שני חשבונות בבנק, חשבון אחד שוטף, וחשבון אחד למשמרת. והוא היה אומר למי שהולך לבדוק את החשבונות (פעם בשבוע או פעם בשבועיים): אם אתה רואה שנגמר הכסף בחשבון הראשון, תמלא מהחשבון השני, שאף פעם הוא לא יהיה במינוס. הרבה אמרו לי: "אי אפשר, אי אפשר". **הכל אפשר אם אדם רוצה לשמוע בקול התורה. זה אפשרי, אפשר ואפשר.**¹¹ למה יש בזה בעיה?

10. בג'רבא הדפסתי ספר של מורי ורבי במשך שש שנים. כל פעם הוא שולח גליון או שנים לרבי בוגיד, והוא מדפיס את זה. בחול המועד פסח בחופש אני מכין, והוא מדפיס את זה. אחר כך תחכה עד אלול, באלול יש לי חופש, ואז אני מכין עוד כמה גליונות, ככה עשיונו עד שהופיע הספר "ויאמר יצחק", אבל כאן כולם טסים טסים, "שנאנים שאננים"... אין להם שאננות, כל הזמן "עיר ללא הפסקה". כותבים מהר מהר, והספרים ירד ערכם, היום אין שום ערך לספרים בעוונות הרבים. ספרים עד התקרה, והערך שלהם אפס מאופס. כלום שום דבר. 11. אמרו לי: אי אפשר לתת מעשר, כי אני נהיה מבולבל, לא יודע. אפשר לתת! תעשה לך שני חשבונות. חשבון של רואה חשבון שלך, "שומר רוח לא יזרע" (קהלת י"א, ד) **רוח ראשי** תיבות רואה חשבון, חשבון של מס הכנסה, ושל כל מיני דברים. ויש חשבון שלך ושל הקב"ה. אותו אתה לא תוכל לשקר, לא תוכל לזייף, לא תוכל להוסיף, לא תוכל להוריד. אגורה אחת מחשב אותה עד הסוף. **אם תדייק בחשבון של המעשר, יש לך ברכה. ואם תוכל לתת יותר - הנה הגבירים בחוץ לארץ נותנים חומש בפשטות. רק שלא יעשה פרסומת לעניינים שלו, "תראה כמה אני נותן", הפרסומת רעה מאד, תתן בשקט. "מתן בסתר יכפה אף" (משלי כ"א י"ד). אלה שעושים פרסומות - "יש לי מסוק מיוחד שיש כמוהו רק לנשיא ארצות הברית" - ה' ירחם,**

עיונים וכיאוורים במשנת מרן ראש הישיבה זצוק"ל נאמנים דבריו

כסוי ראש בזרוע של עצמם

כתב בעלון השיעור השבועי (אותו): כתב בתרומת הדשן (סימן י') שהזרוע של עצמו לא נחשב כסיו וכו', ושכן פסק מרן השלחן ערוך (סימן צ"א סעיף ד') וכ"כ להקט אחרונים, ומהם הג"ח (אות ה') המג"א (סק"ד) האליה רבה (סק"ה) הגר"ז (אות ד') הברכי יוסף (סי' ע"ד סק"ד) החיי אדם (כלל א' ע"ד ט') הבאר היטב (סק"ד) הבן איש חי פרשת וישלח (אות ד') המשנ"ב (סק"א) כף החיים (סק"ב) שכסוי ביד עצמו לא מועיל. בא חכם אחד ברכת ה' (ח"א עמ' שד"מ) וחלק על כל האחרונים וכתב שיכול לשים את זרועו על ראשו ולברך, והביא כביכול ראיה ממה שכתב רבנו יונה שיכול לחבק זרועותיו ולקרוא קריאת שמע, כאילו כל האחרונים לא ידעו מדין זה וכו'. ע"כ.

ולאחר המחילה לא דק שאפילו אחד מהאחרונים שהזכיר לא כתב כדבריו "שזרוע עצמו לא נחשבת כסיו" אלא כתבו "ידו". והחילוק ברור בין יד דהוי דרכו לא חשיבא כסיו, מה שאין כן בזרוע, אין דרכו לכסות ולהכיר חשוב כסיו. ודברי רבנו הברכה ה' מבוססים על דברי מרן הבית יוסף (סימן ע"ד) וכן פסק בשלחן ערוך שם (סעיף ג') שמועיל לחבק בזרועותיו ולברך. וטעם החילוק מבואר בלחם חמודות ברכות (פרק מי שמתו אות קי"ג) שכתבו וז"ל: שלכך מקרי הפסק לפי שהוא עושה מעשה שלא כדרכו, שאין דרך האדם לחבק עצמו כך, מה שאין כן כסיו בעלמא בידו על ליבו הוא דבר רגיל ושכיח תמיד. לפיכך, אין כסיו כסיו. ע"כ לשונו. וכן הסכימו האחרונים ה' אליה רבה (סק"ד) החיד"א

בברכי יוסף (סק"ד) וסייע דבריו. והמאמר"ר (סק"ב) אחר שהעתיק טעם הלחם חמודות כתב "וכך היא כוונת מרן ה"ב". ע"כ. והמחמה"ש (סק"ו) העתיק לשון לחם חמודות, וכ"כ עוד אחרונים. והמשנ"ב (סקי"ד) והכה"ג (אות ט"ז) כתבו שכן היא הסכמת הפוסקים כלחם חמודות. ע"ש. נמצא שדברי רבנו הברכה ה' כדברי רוב גדולי האחרונים המבוססים על דברי מרן הבית יוסף. ובעלון השיעור השבועי כתב בהאי לישנא וז"ל: אולם ממה שהאחרונים כתבו "לא כן" על כרחנו שיש לחלק בין הפסק שמועיל, לכסיו ראש שלא מועיל וכו'.

במחכ"ת הדברים אינם מדויקים כאשר יראה כל מעיין ישר הולך. וגם לעיקר החילוק שכתב בעלון השיעור השבועי, במחכ"ת האחרונים מאנו בזה וכמו שכתבתי, משום שלפי חילוקו יצא שגם אם מכסה לבו בידו יועיל מדין הפסק, ולמה החמיר בזה תרומת הדשן. ועוד מדוע הצריך מרן לחבק לבו "בזרועותיו", הא בהפסק ידו סגי. וכבר ביאר זאת היטב מרן החיד"א בברכי יוסף שם (סק"ד). ולפי דברי החיד"א ודעמימה מה שהזכיר מרן הבית יוסף אבל לענין הפסק וכו' היינו הפסק בזרועותיו דוקא, וכמו שהזכיר לעיל להדיא ומשום דלא אורחיה בהכי. נמצא שדברי רבנו הגר"מ לוי זצ"ל מיוסדים על אדני פז וכדברי רוב האחרונים ואין בהם נפתל ועיקש. ועוד עיין בירחון אור תורה תשע"ח (סימן מ"ו) ובקונטרס אמת ושלום ח"ב (סימן ג') מה שכתבו לבאר ולחבק דברי רבנו הברכה ה' זאפר"ן.

בקול התורה, ייטב להם ולבניהם לעולם. תשתדל לא להיות במינוס כלל ועיקר, רק אם יש לך דבר שאתה משקיע בו. למשל, אדם קונה דירה, עושה הלוואה, לוקח משכנתא, כאשר הוא משלם מחשבים לו כל שנה ריבית. (אני אומר להם: אל תכתבו ריבית, [תכתבו] רווחים. טוב, נכתוב לך רווחים. מה אכפת לכם לכתוב רווחים?). אתה משלם יותר ממה שקבלת, אם לדוגמה קבלת הלוואה של עשרת אלפים במשך עשרים שנה, ואתה משלם שלושים ארבעים אלף, אבל אתה הרווחת, זה נקרא עיסקה. מה העיסקה? יש לך דירה, ודירה ודאי תמיד עולה, הדירות תמיד עולות.¹⁴ כיון שיש לך נכס, זה נקרא היתר עיסקה. אבל בלי זה, לא. אבל מותר לסגור כסף בבנק אם אתה מקבל רווחים. אלה שמכניסים כסף בשביל מניות, הכל הבל הבלים. כתוב במשלי (י"ג י"א) "הון מהבל ימעט". כסף שנעשה מהבל - נעשה באור - ימעט - יתמעט. **אל תשקיע בשום דבר, תשקיע בדברים בטוחים, אל תשקיע בתוכניות של אנשים אחרים שרובם ככולם שקרנים. יבטיח לך עשרה אחוזים לשנה, הוא שקרן, מאיפה יביא לך עשרה אחוזים?!** הוא לוקח את זה ממך, כמו שעשה מיידוף. היה תלמיד חכם גדול באמריקה, חמשים ושמונה שנים היה רב שם. עוד בזמן שהיה צעיר הרב פיינשטיין ע"ה אמר לו: אתה תפסוק, ואותו ת"ח היה מטלפן

תשמע, תביא את "האשרא" הזה. פגיעתו רעה, אתה חושב תכניס לכספומט תרויח כסף, מה הבעיה? כספומט כספומט כספומט, עד שבסוף יהיה שח מט... "מט" - לא נשאר לך כלום. אמרו לו: אין כספומט, תקנה רק במזומן. אמר: עשיתי ככה, עזרו לי, אבל יש לי נחת רוח, עכשיו אני לא דואג. ככה הדרך. זו הדרך, צריך ללמד אותה. היה משהו שנתן שיקים בלי כיסוי, בסוף תבעו אותו, עמד למשפט, ואמרו לו: יש לך קנס, תשלם 3000 שקל. נתן שיק 3000 וגם הוא בלי כיסוי... נו, באמת... "נאחז בסבך" (בראשית כ"ב ג') - **בשכר שיק בלי כיסוי...** לא ככה עושים. מלה שלך מלה, שיק שלך שיק. בחוץ לארץ אם אדם נותן שיק בלי כיסוי, הוא מקבל בית סוהר, פה הכל מותר, תגנוב ויגנוב ממך, הכל ערוביאי אחת שלמה...

14. כמה שוטים רוצים לקנות דירה, הולכים לאיזה בנא: אדוני כבוד הרב, אני אקנה דירה בקרית הרצוג או לא? והוא אומר לו: לא, אל תקנה, אני רואה במחזה "הנבואה" (במראות) ששם לא תצליח. אחר כך הלך ונדד, פעם אשדוד, ופעם צפת, ופעם ברכיה, ופעם מקום אחר. אדוני, אל תתערב, למה שמעת לו? הגמרא לא מספיקה לך?! הגמרא ביבמות (דף ס"ג ע"א) "**קפוצי וזבין ארעא**", קפוצי, קפוצי. אתה יודע מה זה? תפוצץ. יש כמה אנשים רוצים לקנות, אתה תקפוצץ תקנה. קרקע אף פעם לא יורדת, ואם ירדה תעלה אחר כך. בפרט בארץ ישראל הכל עולה, לא כמו באמריקה שהכל ארץ חושך ואפילה, פה ארץ ישראל "יקרה היא מפנינים" (משלי ג', ט"ו). **מצאת דירה - תקנה. אם מחר אתה רוצה לא לגור שם, לפחות יש לך דירה, יש לך נכס, תקנה!**

אליו: הרב, מה עושים בדיון זה? מה עושים? [הרב היה אומר לו]: אתה לא יודע לפסוק? תפתח ותפסוק. והוא כתב שמונה כרכים ש"ת. כל שנה חוסך נגיד מליון דולר, והוא נותן אותם למיידוף הרשע הזה. מיידוף אומר לו: מגיע לך מאה אלף דולר, והוא אומר לו: תשאיר אותם, שיהיה לי עוד. אחרי כמה שנים התברר שהכל הלך "והמשתכר משתכר אל צרור נקוב" (חגי א', ו'), הכל הלך לאיבוד. הכל נבלע. "כהנדוף עשן תנדוף" (תהלים ס"ח, ג'). הכי קרא שמו **מיידוף** - "כהנדוף עשן תנדוף כהמס דונג מפני אש". הכל הלך לאיבוד. אם אדם שומע בקול חכמים שאמרו (ב"מ דף מ"ב ע"א) שאדם ישקיע את כספו שליש בקרקע שליש בפרקמטיא ושליש תחת ידו. אז נקרא לזה פרקמטיא, הלך הפרקמטיא, הלך שליש, כפרת עוונות, אבל יש לך שני שליש. אבל אנשים להוטים אחרי הכסף, להתעשר ולהתעשר, והכל הלך לאיבוד. "יש מתעשר ואין כל" (משלי י"ג ד'). **תשמע בקול התורה. התורה נותנת לך עושר, נותנת לך אושר, נותנת לך חיים, נותנת לך הכל.**

מה כוונת הגמרא באומרה "שליש בקרקע"?

ה. פעם למדנו את הגמרא הזאת בבבא מציעא. אני פירשתי מה זה שליש בקרקע? כלומר בנדל"ן, עסקי נדל"ן, תיקח דירה ודברים כאלה, זה נקרא בקרקע. **ורבי בן ציון חדא** זכרוננו לברכה פירש לתלמידיו אחרת, "בקרע" הכוונה תחת הקרקע, תחת הבלטות. כי ככה כתוב בהמשך "כספים אין להם שמירה אלא בקרקע". אז רבי ניסן [פינסון] כעס עליו: מה אתה מפרש לתלמידים בקרקע תחת הבלטות? הפירוש האמתי קרקע - בנדל"ן, הנה תראה, ככה הוא פירש להם, לא כמו שאתה אמרת. הלך וחייש מהרש"א, ומצא שם את שני הפירושים... הלך אליו ואמר לו: מה אתה כועס עלי? הנה מהרש"א פירש גם כן וגם כך. אמר לו: טוב בסדר. אבל הפשט יותר נראה "בקרע" תשקיע בקרקע. ושליש במסחר - אם יש לך אדם סוחר, אדם ישר ואמתי, לא כמו מיידוף, איך תדע שהוא שקרן? שמבטיח לך הרים וגבעות. אתה יודע שבבנק נותנים בקושי אחוז אחד או שנים לשנה, הוא יתן לך עשר אחוז? מאיפה יביא לך עשר? הוא גנב, או שסתם נותן לך מתוך הקרן שלך. אל תאמין לו. "ושליש

בעניין האיסור להיות במינוס בבנק

(מהקדמת מרן זצ"ל לארים נסי ב"מ (ח"א) עמ' 6 ואילך)

כך צריך להסביר לכל הלווה מחבירו ב"היתר עיסקה", שאין זה "פטנט" או "שם קדוש" להיתר איסור רבית דאורייתא. אלא פשוט המלוה נותן כסף להתעסק בו וליתול חלק מהרווחים, וכדי שלא יצטרך אח"כ לעמוד על הבירור אם היה ריוח או הפסד וכמה - מתנה עמו המלוה בשטר שאינו מאמין לו שלא היה ריוח אלא בשבועה חמורה, ואינו מאמין לו שהיה הפסד אלא בעדות שני גדולי הדור. "ואם תרצה ליפטר משבועה או מעדות, תשלם לי למשל 10% ריוח לשנה ואז אתה פטור מכל חשבון ומכל עדות ושבועה, אפילו תרויח כפלי כפליים". זה תוכן "היתר עיסקה" (בשינויים קלים מנוסח לנוסח). במה דברים אמורים? כשיש יסוד להניח שהלווה יכול להרויח לפחות **פי שנים** מהאחוזים שסיכמו ביניהם, אבל כשברור הדבר שאין הלווה יכול להרויח את אחוזי הרבית, או שאינו מרויח כלל רק לוקח הכל לפרנסת אשתו וילדיו, הרי אין זה היתר עיסקה, אלא "היתר עושק" וגזל וחמס.

מעשה באחד שהלווה כסף לחבירו צמוד לדולר (בזמן "הפיחות הזוחל" שהדולר היה מטפס ועולה כלפי מעלה), וברבית של 3% **לחודש**, בהיתר עיסקה כמובן. והנה הלווה בא לשלם חובו אחר שנה, והופתע לשמוע שצריך לשלם רבית של 43% צמוד לדולר! לשאלתו הסביר המלוה שכל רבית חדשית נהפכת בחדש הבא ל"קרן", כלומר בחדש הבא יש לשלם רבית על הקרן 3% ועוד רבית על הרבית, דהיינו $3\% \times 3\%$ ובסך הכל בסוף החדש השני יש לשלם 0.0609 רבית, ובסוף החדש השלישי 0.0927 וכן הלאה. והיתה הלוואה בסוף השנה הראשונה בעלת שתיים-עשרה "קרנים" (שכל רבית חדשית נהפכת לקרן כנ"ל), יותר גרוע מהחיה הרביעית שראה דניאל בחלומו (דניאל ז' ד') שיש לה רק עשר קרנים... מה הפלא שנכסיהם של מלוי ברבית ב"היתר עיסקה" כזו מתמוטטים, ומדי פעם אתה שומע על "חרדי" פלוני שפשט את הרגל (כמו שאמרו חז"ל ב"ב מ"ד דף ע"א ע"א, שכל המלוה ברבית נכסיו מתמוטטים)? על זה נאמר: "הטוב כי יחקור אתכם, אם כהתל באנוש תהתלו בו?" (איוב י"ג ט'). ואולי על זה נאמר באיסור רבית (ויקרא כ"ה ל') ויראתך מאלקיך, שלא תאמר אני מלווה "בהיתר עיסקה", ולבאי ולבך ידעי שאתה משקר, וזה היתר של עושק וחמס. ועיין רש"י שם.

מכאן תוכחת מוסר לאלה שנמצאים כל הזמן בחובה בבנק (יעלו "אבר" - אוברדראפט - כנשרים), ולא בשביל להתעסק בעיסקה כל שהיא, אלא לקנות לחם וחלב, איזה מין "עיסקה" זו? הרי סוף-סוף היא החשבון שלהם מוגבל, ומה שיעשו אז יעשו עכשיו. לא בחנם אמרו הקדמונים: "לין בלי ארוחת-ערב, והשכם בלי חוב". ותיתי לי שמעולם לא הייתי בחובה בבנק אפילו באגורה אחת תל"ת. (ומעולם לא רשמתי בחשבונותי את המלה רבית, כי אני סולד ממנה. אלא אם קבלתי רבית על כסף הסגור בבנק כתבתי "רווחים". ואחר שנים הופיע מאסף תורני "ישורון" לחודש אלול התשע"א, ושם עמוד תר"י הובא מכתב מהרב דוד צבי הילמן ז"ל מיום ו' דסליחות תשנ"ה שכתב שראוי לימנע מהמלה רבית ולכתוב רווחים, ושכך היו כותבים לפני חמשים-שנה ואישתנו לגרעיותא. ע"ש). וגם בשנים הראשונות לעלותי ארצה שהיה קשה לי מאד לגמור אפילו מחצית החדש, גלגלתי בצער ובדוחק ולא בקשתי הלוואות ולא נכנסתי לרבית, ונתקיימו בי דברי חז"ל (במסכת פאה פ"ח מ"ט ובש"ע יו"ד סימן רנ"ה ס"ב) אינו מת מן הזקנה עד שיפרנס אחרים משלו. וגם בארגון "חסדי אסתר" למען משפחות נצרכות (ע"ש רעייתי נ"ע) הרגלתי אותם שלא יהיו אף פעם בגרעון בבנק, אלא יחלקו לפי מה שיש בקופה. וב' זוכים לחלק "סל של שבת" כל שבועיים למאות משפחות, ובחגים מחלקים סל מכובד לשבע מאות משפחות, ותמיד הברכה מצויה תל"ת.

תחת ידו" יהיה לך ביד, תבוא אליך סחורה ואין לך כסף מזומן, לא תיתן ככה כסף ושיקים ושטרות, שיהיה לך כסף ביד. כשהולכים בדרך התורה, הקב"ה נותן להם את האושר ואת העושר וחיים טובים. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

דף אדוני, אל תתערב, למה שמעת לו? הגמרא לא מספיקה לך?! הגמרא ביבמות (דף ס"ג ע"א) "**קפוצי וזבין ארעא**", קפוצי, קפוצי. אתה יודע מה זה? תפוצץ. יש כמה אנשים רוצים לקנות, אתה תקפוצץ תקנה. קרקע אף פעם לא יורדת, ואם ירדה תעלה אחר כך. בפרט בארץ ישראל הכל עולה, לא כמו באמריקה שהכל ארץ חושך ואפילה, פה ארץ ישראל "יקרה היא מפנינים" (משלי ג', ט"ו). **מצאת דירה - תקנה. אם מחר אתה רוצה לא לגור שם, לפחות יש לך דירה, יש לך נכס, תקנה!**

א' בתמוזה?

ידע תדע

ש' רב סעדיה - "כנה גינדי" (זו משפחה חלוצית), ויש לו את המקור והוא תרגם את זה עם הערות למטה. (הוא גר בכפר חב"ד, ולפעמים יכול לקשר בין דברי האדמו"ר מליובאוויטש לבין דברי רב סעדיה גאון). ספר יפה מאד. אבל לדעת ששום דבר של תורה לא נאבד! היה עוד חכם - בן דורו של האבן עזרא - שמו רבי שמואל אבן ג'אמע והוא כתב ספר בהלכה על פרק אלו טרפות. לא הכירו אותו. כתוב בכלל בערבית. כתוב בו "אלבורהאן", ופרושו "המופת" - ההוכחות. בדורו קראו בו, דור אחד או שנים ונאבד, מצאו אותו ותרגם מחדש. התורה אף פעם לא תאבד! כל ספרי אמות העולם יאבדו ויתחלפו, והתורה לא נאבדת לעולם. (גליון 314 אות א' וב').

ג. יש ספר יפה ששלח לי רבי משה חבושה שמו "מבגד עד ירושלים". והוא כותב שם על המנגינות שהיו שרים שלוחי הצבור בבגדד. התפלה הזאת במקום הזה, זה במקום הזה, וזה במקום הזה. פעם מרן הרב עובדיה זצ"ל אמר לי: איפה מצאנו מקאמים בתורה מאיפה אני יודע? אמר לי: "במקמים עלי מרעים תשמענה אונן" (תהלים צ"ב). אל תקרי במקמים אלא מקאמים... "תשמענה אונן" - האוננים שלי. הרב היה מבחין, זה המקום הזה וזה המקום הזה, והיה מחליף במקמים למקאמים כמו שהוא "מטייל בגן לרוח היום" (ע"פ בראשית ג, ח)... היה מיוחד. אז כאן בספר על בגדד, הוא מביא קצת על רבנו יוסף חיים ע"ה, אבל בעיקר הוא כותב על החזנים, ועל המנגינות של בגדד. ומנגינות יכולים להחזיר אנשים בתשובה. אנשים שומעים את המנגינות ומתרגשים מהם כל כך. (גליון 422 אות ב').

א. בברכת המזון אומרים "ובטובו הגדול תמיד לא חסר לנו ואל יחסר לנו". הראשונה לא חסר והשנייה אל יחסר. לכאורה היה אפשר לומר "לא" בשניהם, לא חסר לנו ולא יחסר לנו (כי מצאנו "לא" בלשון עתיד). למה אומרים בראשונה בלשון עבר "לא חסר", ובשנייה בלשון עתיד "ואל יחסר"? הסביר את זה נפלא מאד. הרב מאיר שמחה הכהן שהיה גאון עולם (מחבר ספר אור שמח על הרמב"ם), ואחד משני החכמים הגדולים שהיו בדווינסק, כתב חבור על התורה "משן חכמה". זה מלשון הפסוק באיב "וימשן חכמה מפנינים" (כ"ח י"ח), ובאמת כל פנינים. הוא מסביר שם (פרשת בא) את ההבדל בין "לא" ובין "אל", וכותב שהמלה "אל" זו בקשה - תחנה. למשל "ויאמר לוט אלהם אל נא אדני" (בראשית י"ט י"ח), הוא בקש מהם תתנו לי רגע לבוא לעיר הזאת, "הנה נא לעיר הזאת קרבה לנוס שמה והיא מצער" (שם פסוק כ'). (והביא עוד ראיה יפה מאד). לכן הנסח בברכת המזון מובן, "ובטובו הגדול תמיד לא חסר" בלשון עבר, אבל לעתיד לבוא "ואל יחסר", כי אי אפשר לומר ולא יחסר, וכי אתה בטוח שלא יחסר? הרי אנחנו מתפללים ומבקשים שלא יחסר בעתיד. לכן צריך לומר "לא חסר ואל יחסר". (החכם השני בדווינסק, היה הרואג'וויכר - רבי יוסף ריון). (גליון 168 אות ז' הערה 14).

ב. קבלתי תרגום של רב סעדיה גאון [מגדולי רבותינו האחרונים לפני כאלף ונמא שנה] על התורה. הוא כתב אותו בערבית (כי בזמנו ככה דברו, כמו שהמקרא נכתבה בארמית, כך הוא כתב ספרו בערבית), ובכמה מקומות שהפסוק קשה והמפרשים מתקשים בו, הוא מוסיף לנו ביד רחבה [באר לענין]. התרגום שלו בערבית יש כאלה שהבינו אותו (כמו אבן עזרא ואחרים) ויש כאלה שלא. והנה הגיעה שעתו, בא יהודי אחד שמבין ערבית

הלכה נאמנה

בסך הכל. ואיפה ישאיר את המקום הזה? מול הדלת, כשיפתח את הדלת יראה את זה. יש כאלה עושים רבוע וכותבים שם: "אם אשכחך ירושלם תשכח ימיני" (תהלים קל"ה, ה). צריך לזכור את ירושלים, ולזכור את החרבן. לא לחשב שהמשיח כבר הגיע... וצריך לעשות את זה מול הפתח, יש אומרים שאפשר לעשות אצל הכניסה. אבל מי רואה את זה אצל הכניסה? כנגד הפתח רואים. כל מי שזכנס לבית, רואה את הסמון הזה. ולא צריך לעשות בכל חדר, אלא חדר אחד בכל הבית, ככה הגאון יעב"ץ כותב (בש"ת שאילת יעב"ץ ח"א סי' קס"ט).

היו נוהגים להניח לחתנים אפר מקלה בראש במקום של הנחת תפלין כדי לזכור את חרבן הבית (ב"ב דף ס' ע"ב). וגם שוכרים כוס בשביל להתעצב. ויש מקור לשבירת הכוס בבית ברכות (דף ל"א ר"א). אבל בדורות האחרונים רק שוכרים את הכוס, ובגורא עושים גם אפר בראש החתן (וכנפסק בשו"ע או"ח ס' תק"ס ואה"ע ס' ס"ה). בלי חרפה שלו שמים אפר זכר לחרבן, ואחר כך בבקר הוא ירחץ את המקום הזה. וכדאי להחזיר את המנהג הזה לשימור במקום הנחת תפלין.

וצריך לשבור את הכוס מיד אחרי שבע ברכות. אבל היו כאלה ששוכרים בגבירה. חזק וברוך, איזה גבור. אתה גבור על כוס זכוכית? מה הגבירה הזאת... אבל הרב עובדיה זצ"ל אומר (שו"ת יב"א ח"ד חאה"ע ס' ט') לא לעשות ככה, אלא צריך לומר "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני", ולשבור את זה בכניעה ובעצב. ויש כאלה שלא עושים את זה בשמחה, אלא עושים את זה בצער. אתה רואה את הצער מהענינים שלהם. ככה צריך לעשות. ובזכות הדברים האלה ה' יתברך ישמר עלינו, ויחזיר אותנו למדמותנו, ונזכה לנאמנה שלמה במהרה בימינו אמן ואמן. (גליון 422 אותיות ט"ו - ח". וראה שם שביאר מרן זצ"ל שהטעם שכ' מרן ב"ב בשם הכל בו שאין נוהגים בנתינת אפר, לא שייך בימינו).

עכשו אנחנו אחרי תשעה באב, ורבותינו אומרים שצריך לעשות זכר לחרבן. איך הספור התחיל? במסכת בבא בתרא (דף ס' ע"ב) כותב ככה: כשנחרב הבית בשניה [שנחרב בית המקדש השני], באו הפרושים של אותו הדור ואמרו, לא נאכל בשר ולא נשתה יין. נטפל להם רבי יהושע בן חנניה, אמר להם: בני, מפני מה אתם לא אוכלים בשר? אמרו לו: איך נאכל בשר, והרי הקרבנות בטלו? אמר להם: מפני מה אתם לא שותים יין? אמרו לו: כי נסוף הין בטל. כל יום יום היו מנסכים ונסכו רביעת ההין לכבש האחד, בקדש הסוף שר לה" (במדרש כ"ח, ז). מה זה נסוף שר? יין שמשכר, והם בטלו. אמר להם: אם כן גם להם לא תאכלו, כי להם הפנים בטלו. אמרו לו: בסדר, לא נאכל להם, אפשר בפרות. (אז בשר יין וזהם לא נאכל אותם, נאכל רק פרות). אמר להם: אבל פרות גם כן לא נאכל, כי יש לנו בפירות ששטלו. אמרו לו: נאכל פרות שאין בהם בפירות, הרי הפירות באים רק משבעת המינים, נאכל פרות אחרים. נאכל קיני (קוראים להן "פרי גו עדו") ודברים אלה. אמר להם: אבל גם מים לא תשתו, כי נסוף המים נגמר. אה... איך נחיה בלי מים? איך אפשר לחיות בלי מים? אמר להם: בואו אגיד לכם בני, לבטל הגזירה אי אפשר, הגזירה נזורה, וילהתאבל יותר מדאי אי אפשר שאין גזירה נזורה על הצבור אלא אם כן רב צבור יכולין לעמוד בה! אלא אמרו חכמים שכל אחד ימנע בשמחה שלו.

כשאדם בונה בית הוא צריך להשאיר מקום בלי סיד ובלי טיט. יש אומרים שאם הוא צובע את הטיט בשר, זה בסדר. אבל זה לא ככה. כי יש כאלה שכלתחלה צובעים את הבית בשר, וזה דבר יפה בשבילם. מה לעשות? (והלשון של ספר האגדה (בסוף מסכת תענית) ששמע ממנו שפטר לעשות בשר. יש לו פרוש אחר. אדברא. מלשון שמע ששחר וכל צבע שהוא זה לא טוב, אלא ישאיר מקום בלי סיד בכלל). והמקום הוא אמה על אמה

אין ישראל נגאלים אלא בתשובה.

(רמב"ם הלכות תשובה פרק ו' הלכה ה')

אנחנו נמצאים אחרי ימי האבלות על חורבן בית המקדש, ומתקרבים לימי הרחמים והסליחות, בהם כל אחד מאיתנו חוזר בתשובה ומתקן את דרכיו ומשפר את מעשיו. זהו בודאי דבר חשוב ביותר, אבל צריכים אנחנו לדאוג בזה גם לכלל ישראל ולא רק לעצמנו. בפרט שעברו כבר אלפיים שנה מחורבן בית המקדש ועדיין לא נגאלנו, והתשובה היא מביאה ומקרבת את הגאולה, ואנחנו מצפים שכולם יכירו באמת את ה', וכמו שאומרים בעלינו לשבת: וכל בני בשר יקראו בשמך, להפנות אליך כל רשעי ארץ, יכירו וידעו כל יושבי תבל, כי לך תברע כל ברך תשבע כל לשון, לפניך ה' אלוהינו יכרעו ויפולו, ולכבוד שמך יקר יתנו, ויקבלו כולם את עול מלכותך, ותמלוק עליהם מהרה לעולם ועד, כי המלכות שלך היא, ולעולמי עד תמלוק בכבוד.

חשבתי בעדה על רעיון, שבשיתוף פעולה של כמה שיותר אנשים ונשים, נוכל לעזור ולגרום לרבים מעט ישראל להתקרב לה' יתברך. ידוע הדבר שה'אלישי הקדוש זצ"ל היה לו בן שיר מהדרך עד שהשתמד בר מינן, והארי' הקדוש לימד אותו תפילה עם כוונה כדי להחזירו בתשובה, וכך היה, שהועיל הדבר ובספת פתאום חזר הבן לדת ישראל, ואני הצעיר נתתי תפילה זו בסגנון המתאים לזמננו לכמה בחורים מתקרבים שיתפללו על עצמם ועל אחרים, וברוך ה' היו מאז שינויים גדולים לטובה, וכתוב בספרים שימי חודש אלול ועשרת ימי תשובה מתאימים במיוחד לזה (ראה בספר חזון עובדיה ימים נוראים עמוד כ"ה).

ישנם כמה וכמה אנשים מפורסמים שיש להם השפעה גדולה על רבים בעם ישראל, ואין ספק שאם הם או חלקם יחזרו בתשובה, זה יגרום לעוד רבים מאד להתקרב לה'. אם אנחנו נתפלל עליהם ארבעים יום ברצף מיום ל' אב (24\8\25) עד יום הכיפורים כולל, ברור הדבר שזה ישפיע מאד עליהם ועל כלל ישראל. [אין לחשוש שאם הדבר יתפרסם זה יגרום להם התנגדות והם דוקא לא יתקברו ואפילו יתרחקו, כי כח התפילה חזק הרבה יותר מזה]. יש בהמשך רשימה של רבים מהם בשמותיהם המלאים, וכדאי שכל אחד יאמץ לו שם אחד ויקפיד להתפלל עליו בכל יום לפחות פעם אחת (וכל המוסיף הרי זה משובה). וכדי שיהיו כמה שיתפללו על כל אחד מהם ולמען הסדר הטוב, כל המעוניין להשתתף במיזם זה, יתקשר אלי למספר שכתוב בסוף כדי שאשבץ לו את מי שצריך.

נוסח התפילה והכוונה.

בתפילת העמידה בברכת "השיבנו" אחרי "והחזירנו בתשובה שלמה לפניך" לפני התחמה "ברוך אתה ה' הרוצה בתשובה" אומרים כך:

"יהי רצון מלפניך ה' אלוהינו ואלוהי אבותינו, שתתחור חתירה מתחת כסא כבודך, וקבל בתשובה את בן/בת _____, כי ימינך פשוטה לקבל שבים".

ומי שיכול יוסיף במחשבתו את הכוונה שיש בזה, והיא כשאומרים את תיבת "ימינך" חושבים כך: ימין זו ספירת חסד, ושייך לה שם ה' ברוך הוא בניקוד סגול כזה: י-ה-ו-ה-ה, והחסד מתחבר עם הבינה, וה' יתברך יפשוט כביכול את יד ימינו והיינו החסד, כדי לקבל את אותו אדם בתשובה שנקראת בינה, עד כאן. מי שלא יכול לכין, יאמר רק את נוסח התפילה.

כל אחד יעתיק זאת לעצמו בצורה ברורה ומסודרת, ויתפלל מכל הלב ויכוין על כך במשך כל יום מארבעים הימים הללו, וה' יתברך יוכנו ויעזרנו להצליח במשימה יקרה חשובה וקדושה זו, אמן כן יהי רצון.

*כיון שיש טוהגים להתפלל עם שם האם רש כאלו שמחמלים עם שם האב, לכן בירדנו כמה שאפשר את שמות שני ההורים וההספנו גם את שם המשפחה לתוספת חיזוק. שמות שלא הצלחנו למצוא אותם בשלימות, הבאנו חלקית את מה שהשגנו, ומי שיש לו עוד שמות נוספים בא ימנה אלי.

מספר הטלפון שלי לקבלת שם הוא: 052-7607918.
חתנו הצעיר של מרן רבי מאיר מאוזו זצ"ל ע"ה דקל כהן ס"ט.
נב. להזמנת הרצאות בכל נושא - 055-4006858

רשימת השמות

61. עודד בן עמי	41. יותם זמרי בן אתאב.	21. הראל סגל בן זלמן ונחמה.	1. בנימין נתניהו בן בן ציון וצילה.
62. דפנה ליאל בת אלון ורחל.	42. איתמר פליישרמן בן דינה.	22. יעקב ברדוגו	2. יצחק הרצוג בן חיים ואורה.
63. שקמה ברסלר בת דודון ורחל.	43. עירית לינור בת יוסי	23. יורם שפטל בן שלמה ובריעדל.	3. יאיר לפיד בן יוסף (טומי) ושלומית.
64. חיים רמון בן אשר ובינה.	44. דני קושמרו בן אודיאן וקורית.	24. אביעד גליקמן	4. בנימין גנץ בן נחום ומלכה.
65. אריה אלדר בן ישראל ובתיה.	45. אחוד יערי בן שמואל ואורה.	25. אריה גולן	5. נדי אייזנקוט בן מאיר ואסתר.
66. רפי רשף	46. ברוך רביד בן ישראל ובתיה.	26. בן כספית בן יצחק ורחל (שלי).	6. אביעד שמואל לימון בן ילן ואסתר מיר.
67. ישראל פראי בן מאיר ורחבה.	47. אייל גולן בן דניאל ורונת.	27. רביב דרוקר.	7. יאיר גולן בן גרשון ורחל.
68. אסא כשר בן חיים ורבקה.	48. עומר אדם בן יניב ושרון.	28. עמוס שיקן בן גרשום ושלומית.	8. אחוד ברק בן ישראל מגדל האסתר.
68. ישראל זיו.	49. אלון מאסק בן ארז ומיילי הלדמן.	29. אילנה דיין בת מרדכי ויולמה.	9. אחוד אולמרט בן מרדכי ובתל.
70. רון חולדאי	50. איתי לוי בן נבזיאל ורות.	30. אילה חסון בת רינת.	10. אמיר אהנה בן מאיר שמעון ואסתר.
71. מודן אולאן.	51. יובל גיאזוב (המכונה "דודא")	31. ענת דוידוב בת גדליה ולידיה.	11. יצחק עמית בן שמהל והדסה.
72. אליעד שרגא.	52. עדן חסון בן יורם ואסתר.	32. ברוך פרי.	12. אהרון ברק בן צבי וליבת (לאה).
73. אורי משגב בן חיים ורחל.	53. אודיה אולאן בת מיכאל וסופית.	33. אייל ברקוביץ בן זאב ונורית.	13. גלי ברבר מריאה בת עמטאל ושלומית.
74. נפתלי בנט בן ג'ים ומירנה.	54. יונתן קלימי בן שמשון	34. חיים לוינסון.	14. מני מאוז בן רוב שלמה וטעיהוקה.
75. עמית סגל בן חני.	55. בנימי ברבי	35. קלמן ליבסקינד.	15. יוסי כהן בן אריה ומינה.
76. ספי עובדיה.	56. אטיילה שימפלבי	36. אסף ליברמן בן אהרן ושוש.	16. דדי ברנע בן יוסף ונעמי.
77. אייל זמרי בן שלמה וישה.	57. אלון בן דוד	37. יונית לוי בת יורם ונעמי.	17. רונן בר בן ישראל ואסתר.
	58. יריב אופנהיימר.	38. רון קושמן בן יוסף ושרה.	18. אמנון אברמוביץ בן יוסף ורחל.
	59. מיקי חיימוביץ בת מאיר ורבקה.	39. יוסי יהושע	19. גיא סגל בן חיים ואיריס.
	60. אור הלר בן שלום ועליזה.	40. אסירה אסייג בת אהובי אלי וסוזי.	20. יצן מגל בן יחזקל ועדנה.

כל ספרי מכון ארח צדיקים ניתן להשיג:

נתיבות	ירושלים	אשקלון	ק.גת	בני ברק	באר שבע
הרב יהודה חידד 0527679513	הספריה הספרדית רחוב דוד 4, 025372265	נחנת מוריה 086750841	מחשבה טהורה 0504122763	ישיבת כסא רחמים רח' עוזיאל 25	0523953805
הרב משה כהן 0504104217	ג. שאול 0548449460				

הפצה ראשית *9105 שלוחה 6. דרושים עוד נציגים להפצה

רועה נאמן

אגרות ומכתבים ממרן ראש הישיבה

גוש קטיף - קריאה להשתתפות בעצרות תפלה

בס"ד, בני ברק, יום כ"ז אדר ראשון התשס"ה
לך כנוס

לפני למעלה מ-2300 שנה, כשגזר המן הרשע להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים - הפעולה הראשונה שעשו מרדכי ואסתר אז, לא היתה הפגנה או מחאה, אלא צום ותפלה. "וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה ויום" (אסתר ד' ט"ז), ורק אחרי כן ההשתדלות הטבעית: "ובכן אבוא אל המלך...."

אחי היקרים!

שכחנו שיש לנו אבא שבשמים?

העברים מלחיצים את אמריקה, אמריקה מלחיצה את ראש הממשלה, ראש הממשלה מלחץ את כלנו. אבל יש רבוננו של עולם, שיהפוך את כל הלחץ הזה לטובה, "צלח" ורכב על דבר אמת (תהלים מ"ה ה'). והוא מתאווה לתפלתם של צדיקים.

"צדיקים" הם העומדים על משמר ארצנו וערי אלקינו יומם ולילה, "חומה" היו עלינו גם לילה גם יומם" (שמואל א' כ"ט ט"ז). הם מצילים אותנו מלעבור על אלפי לאוין דאורייתא באיסור תולעים. רובם ככלם שומרים קלה כבחמורה, קובעים עתים לתורה, ומגנים על ארץ ישראל בחורף ונפש. אם חלילה תבוצע גזירת ההתנתקות מגוש קטיף, הבאים אחריו בתור: יהודה ושומרון, שדרות ואשקלון - ואחריתם מי ישרונה?

חז"ל קבעו (ונפסק להלכה בשו"ע א"ח סימן שכ"ט):

בערים הסמוכות לספר - אפילו לא באו אלא על עסקי תבן וקש, יוצאים עליהם בכלי זיין ואפילו בשבת.

ותחלת נפילה - ניסה (משנה בסוטה).

וכל שכן וקל וחומר - לתת למשאניו אדמות וחממות מלאות כל טוב. "נחלתנו נהפכה לזרים, בתינו לנכרים" (איכה ה' ב').

וכל שכן וקל וחומר - בשלשת השבועות, ימי דפורענותא.

לכן כל אחד מישראל חייב להשתתף בגופו ו/או בממונו, בעצרת תפלה וזעקה לביטול הגזרה.

והן א-ל כביר לא ימאס!

"יקראני ואענה" (בגמטריא גוש קטיף) עמו אנכי בצרה (תהלים צ"א ט"ו).

הושיעה את עמך וברך את "נחלתך" (גוש קטיף)

ואל תתן נחלתך (כנ"ל) לחרפה למשול בם גוים (ויאל ב' י"ז).

ומי שעשה לאבותינו ולנו נסים ונפלאות בימי מרדכי ואסתר ובימי מלחמת המפרץ - הוא יענה אותנו וישמע צעקתנו כיום הזה. וכימי צאתנו מארץ מצרים יראנו נפלאות בקרוב ממש. אמן ואמן.

בע"ה מידי יום עורכים פדיון נפש המסוגל לישועות
על פי הסדר שתיקן מרן החיד"א ע"י רבני הישיבה שליט"א

פדיון נפש כללי פדיון נפש פרטי

52 ש"ח לשם 160 ש"ח לשם

08-6727523

למסירת
שמות
התקשר:

נאספר לטלפון 08-6727523, קווי, ממונה 24 שעות

ומגדל חנואל עד

"יקבי המלך"

מתוך

שיחותיו ודרשותיו של מורנו ראש המוסדות

הגאון הגדול רבי חנואל כהן שליט"א

ראש ישיבת "לבנימין אמר" ברכיה

דברי חכמים כמסמרות נטועים

(מתוך הספר החדש "שמחת התורה" על חומש דברים)

השמע עם קול אלקים מדבר מתוך האש שמעתי אתה ויחי (דברים ד', ל"ג).

קבצן שאינו מקבץ

מעמד הר סיני היה מעמד גדול מאד. המדריך אומר (שמות רבה פרשה כ"ט אות ט'), צפור לא צוה, עוף לא פרח, שור לא געה, שקט דממה. אמרו חז"ל (במדבר רבה פרשה י"ג אות ח') שכל החולים הבריאו וכל בעלי המומים נתרפאו. עם ישראל קבלו את התורה.

כתב הגאון רבי יוסף משאש זצ"ל בספרו "נחלת אבות" (חלק חמישי דרוש ש"כ), שבספר "בית יעקב" (על חמש מגילות) על הפסוק "כלך יפה רעיתי" (שיר השירים ד', ז'), ספר ספור שקרה אתו. פעם הוא נסע לעיר קושטא, וראה ברחוב של עיר יהודי שנראה כקבצן, סומא, גדם בשתי ידיו, חגר בשתי רגליו, חוטמו ואזניו קטועות, והוא קורא תהלים בקול נמוך וערב. אחרי כל מזמור ומזמור הוא אומר: "ה' אמת, תורתו אמת, ונבואת משה רבנו ע"ה אמת!". לאחר שאומר כן, מגביה את קולו ואומר: "דברי חכמים אמת!". הרב ראה אותו וקובש שהוא קבצן המקבץ נדבות, ובשיל שיתחסו אליו אומר דברים בקול מדי פעם כדי שיתנו לו צדקה. הרב התמלא עליו ברחמים והחליט לתת לו מתנה הגונה. שם לו את הפסוק ביד, אך הקבצן מיד אמר: "לא, אני לא רוצה להנות משל אחרים". התפלא הרב ושאל: "אם כן מדוע אתה יושב פה כל היום בפרץ העיר וצועק? הרי כך דרך העניים?".

האיש שמע את דבריו וענה: "דבר ראשון, זהו לא מרץ העיר אלא מרץ שכונת היהודים. דבר שני, אני לא בא לפה כל יום אלא רק פעם אחת בתחלת שבועי, ולא כל היום אלא רק לכמה שעות עד שאני גומר את ספר התהלים והבן שלי בא להחזיר אותי. אני עושה את זה כדי להודיע את גילת ה' בקול גדול. אנשי העיר מכירים את הספור שלי, אבל אני שמח לספר את הספור לכל מי שירצה לשמוע. בא שכל לדי ואספר לך כמה צריכים להאמין בדברי חכמים".

תפלת שוא?

אותו אדם היה מתגורר עם אחיו הצעיר בחצר אחת ליד אביהם. הוא היה בריא ונחזק, ואלו אחיו היה מסכן, היה סגי נהור ובעל מום, וכל היום תפלת בפיו: "רבוננו של עולם, מתי תרפא אותי שאוכל להתחזק ולעסוק בתורה!". כל הזמן זו הייתה התפלה שלו, הוא רוצה בריאות כדי להתחזק בתורה. אחיו מידענו, במקום לעודד אותו על התפלות שלו, היה צועק עליו: "אתה משעמם! זו תפלת שוא! אסור להתפלל תפלת שוא, הרי אי אפשר להתרפאות מהמחלות שלך, אין מזר למכאובים הקשים שלך, מדוע אתה מתפלל סתם?". היה מתנשא עליו.

דברי חכמים כדברנות

לילה אחד בלילות החרף הארוכים, נכנס עם אחיו לבית אביו, והאב ספר להם על מתן תורה, איך שכל העם ראו את הקולות, ואמרו חז"ל שהקדוש ברוך הוא שלח רפואה שלמה לכל החולים. על זה אמר שלמה המלך: "כלך יפה רעיתי ומום אין בך", זה נאמר על מעמד הר סיני, כלם הבריאו.

אחיו הצעיר שמע את זה, מיד קפץ ממקומו ואמר: "רבוננו של עולם! אגא עשה עמדי את הנסים והנפלאות שעשית עם אבותינו בימים ההם במעמד הר סיני בזמן קבלת התורה, ואני מבטיח לך שאתעסק בתורה ואעמול בה!". התפלל תפלה זו כמה פעמים, והיה בוכה בלי הפסקה.

אחיו לא יכול היה לסבל בהתחלה צחק עליו, אבל אחר כך אמר לו: "שתק סכל וטפשי! אתה מבקש בקשות של הכל שלא יכולות להתקיים". התערב אביו ואמר לו: "תניח לו, תן לו להתפלל". ענה הבן בחצצה: "אבל הוא סתם מדמין! נראה לי שהוא שואמר חכמים על קבלת התורה, לא היה ולא נברא". עפרא לפומיה. אביו קעס עליו מאד שהוא כופר בדברי חז"ל, והוא יצא מבית אביו בחרף איך סר וזעף.

בקר למחרת התרחש פלא גדול. אחיו קם בבקר והנה הוא רואה בעיניו! האזנים שלו גם בריאות, כל האברים עובדים, הוא כבר לא בעל מום! הוא קם, ובדרך לתפלה פגש באחיו הגדול ואמר לו: "אתה רואה? אתמול לגעת וצחקת, תראה, ישבת שמו של הקדוש ברוך הוא שלח רפואה שלמה למכת". אחיו נבהל לראות אותו כך, וכל העם באו מקצות העיר לראות בפלא ולהודות לה' על חסדיו.

ענש קשה

רשעים אינם חוזרים מהר בתשובה. הוא התחיל להסביר שזה רק במקרה ולא בגלל התפלה, איך תפלה תעזר לדבר כזה. בו ביום, כאשר יצא מביתו, הגיע למבוי צר ומסכן כשלצדו בתים ישינים בסכנת נפילה, ופתאום נפל עליו קיר נטוי ופצע אותו פציעה קשה. נקטעו ידיו ורגליו, עיניו נתעוררו, חטמו ואזניו נפצצו, כל המומים של אחיו באו עליו בתוספת רבית. שנה תמימה היה מוטל על ערש דוי בתחלואים שונים בכל גופו. כאשר נתרפא מהם, כבר הבין את הטעות שלו שכפר בדברי חכמים, ועם כל הנכות הקשה שלו, קבל על עצמו להודיע לכל על ענש שקבל. החליט ללכת לכפר המרפזית ברחוב היהודים, ולקרא פעם בשבועי במשך שלוש שנים רצופות את כל ספר תהלים בקול. בסיום כל פרק ופרק היה צועק ואומר: "משה אמת, תורתו אמת, ודברי חכמים אמת!".

כשאנשים היו שואלים אותו מה הספור שלו, בשביל להראות כמה נפלאות דרכי ה', היה אומר להם שילכו לבית המדרש הגדול בקושטא ויראו את אחיו הצעיר שתורתו מאירה את פניו, יושב בישיבה, עוסק בתורה ומרביץ תורה ברבים.

כמה גדול חכם של דברי חכמים, כמה אסור לזלזל בדברי חכמים. חז"ל אמרו (סנהדרין דף צ"ט ע"ב), מי הוא אפיקורוס? מי שלא מאמין בדברי חכמים, וכן מי שאומר חלילה: "מה הועילו לנו חכמים, הרי לא התיירו לנו עורב ולא אסרו לנו יונה". הוא נקרא אפיקורוס!

רפואה שלמה

אפשר לומר שמפני זה בקבלת התורה כל החולים הבריאו, הטבע בבריאה שהעוסק ועמל בתורה יסוריו ומכאוביו חולפים. וכמו שאמרו חז"ל (ערוכין דף נ"ד ע"א) חש בראשו יעסוק בתורה, בכל גופו יעסוק בתורה, ופאנו תהי לשרף ושקוי לעצמותיה" (משלי ג', ח'), ונאמר: "ולכל בשרו מרפא" (משלי ד', כ"ב). מורי ורבי רבנו הגדול הרב משה לוי זצ"ל מחבר הספרים "מנוחת אברהם", "ברכת ה"י", ועוד, נזדקק ביסורים ונקטר צעיר לימים. הוא ספר לנו פעם, שכאשר היה חש כאבי ראש, היה לוקח ספר "שירת הרשב"א" ולומד עד שהקאב מרפה ממנו. כששמע את זה מרן ראש הישיבה עטרת ראשו רבנו מאיר מאוזן זצ"ל הכ"מ, אמר: "רשב"א ראשי תבות - רפואה שלמה בריאות איתנה".

התיקון לפתיחת המזל ולמעוכבי זיווג

ביום ט"ו באב יערך התיקון ע"י רבני הישיבה

אשר ישתטחו על קברי אבותיהם הצדיקים הגאונים המקובלים

רבי **שאול הכהן ובנו רבי משה הכהן** זצ"ל

ושאר הצדיקים שבמושב איתן

וב"אהל הצדיקים" במושב ברכיה

שרבים נושעו מברכותיהם

(גימטריא י-ב-ק שהוא שם

קדוש המסוגל לישועה)

112

עלות
לשם

או בהודעה ל-

08-6727523

***9105**

חייגו
כעת

או בעמדות נדרים פזוס

